

Шумлянський Іларіон Ілліч

1909-1986 рр.

*Кандидат технічних наук, доцент,
завідувач кафедри радіопередавальних пристроїв*

Державні нагороди та почесні звання

Медаль «За перемогу над Німеччиною у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1945 р.).

Медаль «За оборону Кавказу» (1945 р.).

Медаль «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.» (1946).

Значок «Почесний радист» (1950 р.).

Орден «Знак пошани» (1953 р.)

Почесна грамота Міністерства зв'язку СРСР і ЦК профспілки працівників зв'язку (1965 р.).

Основні напрямки наукової діяльності : наукова діяльність присвячена проблемам радіопередавальних і радіоприймальних пристроїв.

Кандидатська дисертація: «Управление и регулировка режима лампового генератора».

Місце захисту: Московський електротехнічний інститут зв'язку.

Рік захисту: 1944 р.

Життєвий і науковий шлях Шумлянського І. І.

Іларіон Ілліч Шумлянський народився 12 жовтня 1909 р. в м. Березівка Одеської області. Закінчив неповну середню школу 1925 р. і профтехшколу 1927 р. Свою трудову діяльність розпочав 1927 р. робітником на Індо-Європейському телеграфі.

1928 року Шумлянський І. І. вступив до Одеського електротехнічного інституту і 1932 р. закінчив його. 50 років свого життя Іларіон Ілліч присвятив інституту: спочатку як відмінний студент, аспірант, а в подальшому як доцент і завідувач кафедри радіопередавальних пристроїв.

1935 року Іларіон Ілліч закінчив аспірантуру. З 1932 р. до 1941 р. викладав в інституті такі курси: «Підсилювачі низької частоти» та «Випрямлячі» на радіофакультеті, а також керував дипломним проектуванням студентів на кафедрах радіопередавальних і радіоприймальних пристроїв. З 1935 року до 1937 року був деканом радіофакультету. З 1938 р. до 1941 р. – завідувач кафедри радіоприймальних пристроїв. Під час Другої світової війни Шумлянський І. І. перебував у діючій армії з червня 1941 р. до травня 1944 р. Служив у частинах зв'язку 9-ї армії. Демобілізований у травні 1944 р. Після демобілізації Шумлянський І. І. працював у Московському електротехнічному інституті зв'язку до жовтня 1944 року. У червні 1944 року захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата технічних наук. Після відновлення Одеського електротехнічного інституту зв'язку Шумлянський був відряджений у м. Одесу. В Одесі Іларіон Ілліч активно бере участь у відновленні інституту і багато зусиль докладає для відновлення лабораторій радіопередавальних пристроїв.

З листопада 1944 р. – завідувач кафедри радіопередавальних пристроїв і за сумісництвом (до 1951 р.) працював деканом радіофакультету з наукової і навчальної роботи.

З січня 1951 року доц. Шумлянський І. І. працював заступником керівника з наукової і навчальної роботи.

Під керівництвом І. І. Шумлянського на кафедрі виконано кілька науково-дослідних робіт із держбюджетної та госпдогвірної тематики. Серед виконаних робіт можна виділити такі теми:

1. «Реконструкція типового збудника ВЧД-100 з метою підвищення стабільності робочих частот». Роботу виконували на замовлення радіоуправління МС СРСР. Отримані результати описано у спеціальній брошурі, яку опублікувало видавництво «Зв'язок».

2. «Підвищення якісних показників передавачів магістрального зв'язку КВ діапазону». Роботу виконувало те саме управління. На базі передавача КВ-5 розроблено методику обмеження і запропоновано комутовані фільтри для різної швидкості передачі. На виході діапазонного кварцового збудника застосовувалися ВЧ амплітудні обмежувачі, що дозволяють пригнічувати побічні частоти близькі до несучої частоти. Роботу опубліковано в журналі «Вісник» і впроваджено на ряді об'єктів спеціального призначення.

3. На замовлення радіоуправління МС УРСР проведено реконструкцію телевізійних радіопередавачів типу ТТР-5/1.5 і типу «Якір» із метою підвищення якісних показників при передачі чорно-білих і кольорових програм. Рекомендації використані багатьма телецентрами України і Молдавії.

4. Розроблено нову систему трапецеїдальної модуляції для мовних програм мовлення при підвищених рівнях атмосферних, промислових або штучних перешкодах. Систему випробували на передавачі типу «Сніг» у м. Києві та використали провідні фахівці НДІ в Ленінграді.

Отримав 2 авторські свідоцтва на винаходи, які не підлягали публікуванню у відкритій пресі. Під керівництвом І. І. Шумлянського написано і захищено 4 кандидатські дисертації і опубліковано 40 наукових і навчально-методичних робіт. Іларіон Ілліч був редактором книги А. В. Уточкіна «Розрахунки радіопередавальних пристроїв», а також посібника з курсового проектування М. К. Хромих. Редагував матеріали для збірників «Питання електрозв'язку» та «Науково-технічний збірник», які видавалися в інституті.

Шумлянський Іларіон Ілліч пішов із життя 1986 р.

Наукові праці

-1944-

Управление и регулировка режима лампового генератора [Текст] : дис. ... канд. техн. наук И. И. Шумлянский ; МЭИС. – М., 1944. – 200 с.

-1990-

Картина мироздания: основы закономерностей процессов развития [Текст] / Игорь Илларионович Шумлянский, Илларион Ильич Шумлянский. – М. : Мысль, 1990. – 62 с.

Навчальні та методичні посібники

-1952-

Проверочный расчет режима генератора по показаниям приборов. Расчет усилителей мощности [Текст] : учеб. пособие / И. И. Шумлянский. – Одесса : ОЭИС, 1952. – 16 с.

-1953-

Расчет усилителей мощности [Текст] : учеб. пособие / И. И. Шумлянский. – Одесса : ОЭИС, 1953. – 20 с.

-1955-

Простейшие усилители с обратной связью [Текст] : учеб. пособие для проектирования / И. И. Шумлянский. – Одесса : ОЭИС, 1955. – 19 с.

-1959-

Частотная модуляция с помощью реактивной лампы [Текст] : учеб. пособие / И. И. Шумлянский. – Одесса : ОЭИС, 1959. – 32 с.

-1960-

Расчет генераторов дециметрового диапазона [Текст] : учеб. пособие для студентов / И. И. Шумлянский. – Одесса : ОЭИС, 1960. – 39 с.

-1962-

Проектирование амплитудно-модулированных генераторов [Текст] : учеб. пособие / И. И. Шумлянский ; каф. радиопер. устройств. – Одесса : ОЭИС, 1962. – 114 с.

-1974-

Проектирование радиопередающих устройств. Расчет основных режимов при усилении мощности и колебательные системы [Текст] : учеб. пособие / И. И. Шумлянский. – Одесса : ОЭИС им. А. С. Попова, 1974. – 87 с.

-1975-

Однополосная радиопередача [Текст] : учеб. пособие по курсовому проектированию для студентов-заочников / И. И. Шумлянский, И. Ф. Смолянец. – Одесса : ОЭИС им. А. С. Попова, 1975. – 51 с.

-1986-

Расчет эффективных режимов генератора [Текст] : метод. указания по курсовому и дипломному проектированию / В. А. Лободзинский, И. И. Шумлянский. – Одесса : ОЭИС им. А. С. Попова, 1986. – 30 с.

Наукові статті

-1931-

Определение мощности в антенне передатчика [Текст] / И. И. Шумлянский // Сборник НТО. Одесский институт инженеров связи. – Одесса, 1931. – № 4.

-1932-

К вопросу о зависимости между массой и скоростью электрона [Текст] / И. И. Шумлянский // Сборник НТО. Одесский институт инженеров связи. – Одесса, 1932. – № 5.

-1934-

К расчету емкости цилиндрической антенны [Текст] / И. И. Шумлянский // Научно-технический сборник ; ОЭИС. – Одесса, 1934. – № 1. – С. 45-48.

-1935-

Замечания к расчету кенотронных выпрямителей [Текст] / И. И. Шумлянский // Научно-технический сборник ; ОЭИС. – Одесса, 1935. – № 3. – С. 39-51.

Расчет буферных каскадов [Текст] / И. И. Шумлянский, Я. М. Кравец // Научно-технический сборник ; ОЭИС. – Одесса, 1935. – № 3. – С. 17-38.

Теоретическое исследование резонансных явлений в разветвленных цепях с сосредоточенными постоянными [Текст] / И. И. Шумлянский // Научно-технический сборник ; ОЭИС. – Одесса, 1935. – № 2. – С. 1-12.

-1937-

Замечания к расчету цепи сетки электронного генератора [Текст] / И. И. Шумлянский // Научно-технический сборник ; ОЭИС. – Одесса, 1937. – № 7. – С. 11-17.

К расчёту ламповых генераторов, работающих без сеточных токов [Текст] / И. И. Шумлянский, Я. М. Кравец // Труды учебных институтов связи / ЛЭИС. – Л., 1937. – № 1 (17).

Управляемые ионные выпрямители [Текст] / И. И. Шумлянский // Научно-технический сборник ; ОЭИС. – Одесса, 1937. – № 7. – С. 43-56.

-1938-

Влияние фазовых сопротивлений на работу выпрямителя [Текст] / И. И. Шумлянский // Научно-технический сборник ; ОЭИС. – Одесса, 1938. – № 8. – С. 36-45.

К расчету кенотронных фильтров [Текст] / И. И. Шумлянский // Труды ОЭИС : сборник. – Одесса, 1938.

-1939-

Работа лампового генератора в перенапряженном режиме [Текст] / И. И. Шумлянский // Труды ОЭИС : сборник. – Одесса, 1939.

-1948-

Работа лампового генератора при удвоении частоты [Текст] / И. И. Шумлянский // Труды ОЭИС : сборник. – Одесса, 1948. – № 1 (11). – С. 117-134.

-1949-

Анализ работы лампового генератора [Текст] / И. И. Шумлянский // Труды ОЭИС : сборник. – Одесса, 1949. – № 2 (12). – С. 81-93.

Апериодическое усиление в промежуточных ступенях передатчиков [Текст] / И. И. Шумлянский, Я. М. Кравец // Труды ОЭИС : сборник. – Одесса, 1949. – № 2 (12). – С. 69-80.

-1952-

Влияние сеточных токов на характеристики лампы [Текст] / И. И. Шумлянский, А. А. Рябинин // Труды ОЭИС : сборник. – Одесса, 1952. – № 3 (13).

Усиление мощности в передатчиках [Текст] / И. И. Шумлянский // Труды ОЭИС : сборник. – Одесса, 1952. – № 3 (13).

-1953-

Общий метод расчета усилителей мощности [Текст] / И. И. Шумлянский // Радиотехника. – Одесса, 1953. – № 5.

-1956-

Анализ работы реактивной лампы [Текст] / И. И. Шумлянский // Труды ОЭИС : сборник. – Одесса, 1956. – № 4. – С. 30-34.

Динамические характеристики генераторных ламп [Текст] / И. И. Шумлянский // Труды ОЭИС : сборник. – Одесса, 1956. – № 4. – С. 25-29.

-1957-

Нагрузочные характеристики генератора [Текст] / И. И. Шумлянский // Труды ОЭИС : сборник. – Одесса, 1957. – № 5 (15). – С. 21-28.

-1958-

Резонансное усиление в схеме с заземленной сеткой [Текст] / И. И. Шумлянский // Труды ОЭИС : сборник. – Одесса, 1958. – № 6 (16). – С. 51-61.

-1960-

Побочные излучения коротковолновых передатчиков [Текст] / И. И. Шумлянский [и др.] // Вестник связи. – 1960. – № 4. – С. 13.

-1961-

Катодные повторители в промежуточных ступенях передатчиков [Текст] / И. И. Шумлянский // Электросвязь. – 1961.

Сравнительный анализ усилительных схем [Текст] / И. И. Шумлянский // Труды учебных институтов связи / ЛЭИС. – Л., 1961. – Вып. 5. – С. 23.

-1963-

К унификации технических расчётов ламповых генераторов с внешним возбуждением [Текст] / И. И. Шумлянский, И. Ф. Смолянец // Труды учебных институтов связи / ЛЭИС. – Л., 1963. – № 17. – С. 75.

-1966-

Применение амплитудных ограничителей в частотно-избирательной системе [Текст] / И. И. Шумлянский, В. А. Лободзинский // Радиотехника. – 1966. – № 4. – С. 33.

-1974-

Колебательная система СВ диапазона с повышенной фильтрацией [Текст] / И. И. Шумлянский, В. А. Таскин // Вопросы электросвязи : сборник. – К., 1974. – С. 193-199.

Дисертації, захищені під керівництвом професора Шумлянського І. І.

Лободзинский В. А. Исследование амплитудных ограничителей и их применение в частотно-избирательной системе [Текст] : дис. ... канд. техн. наук / В. А. Лободзинский ; науч. рук. И. И. Шумлянский ; ОЭИС им. А. С. Попова. – Одесса, 1966. – 190 с.

Рыффа В. Н. Повышение эффективности речевых вещательных передач при трапецеидальной модуляции [Текст] : дис. ... канд. техн. наук / В. Н. Рыффа ; науч. рук. И. И. Шумлянский ; ОЭИС им. А. С. Попова. – Одесса, 1970. – 211 с.

Смолянец И. Ф. Исследование некоторых схем формирования однополосно-модулированных колебаний [Текст] : дис. ... канд. техн. наук / И. Ф. Смолянец ; науч. рук. И. И. Шумлянский ; ОЭИС им. А. С. Попова. – Одесса, 1968. – 204 с.

Шерепа В. Ф. Анализ широкополосных резонансных частотных дискриминаторов [Текст] : дис. ... канд. техн. наук / В. Ф. Шерепа ; науч. рук. И. И. Шумлянский ; ОЭИС им. А. С. Попова. – Одесса, 1966. – 177 с.